

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno.
četrtletno K 16.50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Konališke ulice)

Telefon št. 242.

Delavec in ljubezen do domovine.

Ves svet nestrpno čaka, da bo mirovna konferenca vendarle enkrat izpregovorila ter nanovo očrtala svetovni zemljevid, ustvarila nove države ter stare nekoliko obrezala. To čakanje učinkuje na vse naše javno življenje. Pa tudi gospodarski razmah je nemoč, ker nimamo še jasno in točno očrtanih mej, ki so deloma ali popolnoma zaprte za vsak izvoz in uvoz. In to jako slabo učinkuje. Brez izvoza ni prave produkcije, ker se bo danes vsak producent premislil, delati velike zaloge. Sicer pa primanjkuje mnogim tovarnam, ki so zopet navezane na uvoz, surovin. Posledica tega je, da tovarne ne delajo in da torej ne morejo delavcev tako in v taki meri zaposliti, kakor bi bilo potrebno. To so vzroki, da imamo danes toliko brezposelnih, ki so navezani na državno podporo. V Nemški Avstriji je brezposelnost prava katastrofa za državo. Podpora brezposelnim zahteva milijone in milijone, ki jih pa z davki nikakor ne morejo pokrivati, ker nimajo ljudi, da bi te davke

plačevali. Če tovarnar in obrtnik ne proizvajata, če trgovec ne more dobiti blaga, da bi ga prodajal, tedaj tudi ne more imeti sredstev, da bi plačeval visoke davke, ki so posebno v Nemški Avstriji dosegli neverjetno višino.

Vse to povzroča splošno nezadovoljnost. K temu pa pride še okoliščina, da nimajo ljudje jesti. Domačih zalog v Nemški Avstriji ni, dovoz živil iz Amerike in drugih antantnih držav pa nikakor ne more zadostiti vsem zahtevam milijonov in milijonov prebivalstva.

In mi verjamemo, da se nemško-avstrijski državni kancelar dr. Renner boji industrijskih središč, kjer je brezposelnost dosegla višek in kjer nimajo sredstev, da bi napolnili prazne želodce delavstva in ostalega prebivalstva.

Duhovi, ki so jih klicali ravno dr. Renner in tovariši, postajajo nevarni za njih same. Ideje, ki so jih zanašali med ljudi, začno izvajati praktično. In kaj se to pravi, smo videli v Nemčiji in vidimo še danes na Ruskem in Ogrskem. Užigalica v roki previdnega človeka ni nevarna, v roki nepremiš-

ljenega otroka je pa že marsikaterikrat povzročila požar.

Ravnotako je s socialnimi idejami in teorijami, ki naj korenito preobrazijo človeško družbo. Jedro teh idej in teorij je večinoma zdravo. Ker jih pa zastopajo ljudje, katerim je glavni smoter svoj lastni jaz in ki vsled tega na demagošk način zanašajo to teorijo med nerazsodno maso, ki ne more do dobrega prebaviti vsega, se navadno še tako lepa teorija izpremeni v žalostno prakso.

Če ima socialnodemokratska stranka, čije hčerka je tudi boljševistična stranka, še tako lep program, se je vendar izkazalo, da velik del strankinih pristašev ne razumeva teh idej in da jih večinoma v praksi izvaja na način, ki je nevaren za obstoj človeške družbe.

To so spoznali tudi voditelji socialnodemokratskih strank. In če se dr. Renner, priznani in eden najboljših in najresnejših voditeljev te stranke, danes trese pred industrijskimi centri, je to znamenje, da ni vse tako, kakor bi moralo biti.

Slovenski narod je po veliki večini agraren narod. In kar imamo industrijs-

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(5)

Videla sem, kako je odnesel Anglež z mizice, ki je stala blizu vhoda v salon, dve skodelici za kavo. Ker se je iz njegovega obnašanja jasno videlo, za koga je krepičilo namenjeno, sem bila namah pomirjena in tako sem popolnoma mirno sedla za eno izmed mizic, ki so stale v jedilnici, ter sem radevolje vsaj par minut poslušala poklone in dobrikanje gospoda Foxa. Potem sem pa vso svojo pozornost obrnila drugam.

Nisem se ganila s prostora, tudi nisem obrnila pogleda od prizora pred menoj — navadne slike dobro obiskane jedilnice, in vendar sem imela občutek, kakor da bi gledala skozi meglo, o kateri nisem vedela, kdaj je nastala, nekaj tujega in nenavadnega. Zdelo se mi je tako daleč, kakor nekaka fantastična prikazen, in vendar se mi je zdelo tako določno v obrisih, da sem dobila nedvomen vtisk jasnega četrkotnega, sredi katerega je stal neki mož v precej čudni poziciji, ki se je ne morem dobro predstavljati, ki je pa tudi ne morem opisati.

Vse to se je zgodilo v enem trenutku. Sedela sem mirno, gledala v okno, ki je bilo

na nasprotni strani, in zdelo se mi je, kakor da bi videla strah. Vendar sem pa takoj pozabila ta dogodek, ko sem se s strahom vprašala, kje da je gospod Durand. Gotovo se je kje prav dobro zabaval, sicer bi me prav gotovo poiskal. Niti videti ga nisem mogla. In tako sem se kmalu naveličala brezkončne vrste jedi in neumnega klepetanja mojega soseda. Ker sem vedela, da mi ne bo ničesar v zlo štel, sem vstala od mize ter se približala skupini znancev, ki so stali ravno pred vhodom v jedilnico.

Ko so me pozdravljali, sem instinktivno še enkrat pogledala proti alkovni. Neki mož — natak — je pritekel v tem hipu razburjen iz alkovne. Z njegovega prestrašenega obličja se je bralo slabo poročilo. In ko je zagledal gospo Ramsdell, ki mu je hitro prišla naproti, je skočil čez stopnice ter zakričal, da se je namah zbralo mnogo gledalcev okoli njega.

Kaj pomeni to? Kaj se je zgodilo? Razburjena vsled strahu nisem dolgo premišljevala, marveč sem hitela med množico, ki se je zbrala okoli natakara, kjer sem v svoji razburjenosti vprašala drugega za drugim, kaj da se je zgodilo. Naenkrat pa je izginilo vse izpred mojih oči. Onesveščena sem se zgrudila na tla.

Nekdo je glasno zaklical:

„Gospa Fairbrother je umorjena. Ukradli so ji diamant! Zaklenite vrata!“

Drugo poglavje.

Nekaj časa sem ležala onesveščena. Kajti ko sem se zopet popolnoma zavedla, sem videla, da je bila jedilnica prazna. Dvesto gostov, ki sem jih še prej videla sedeti pri mizah, so stali razburjeni v skupinah v predsobani. To sem najprvo opazila. Še le potem sem se zavedla svojega položaja. Ležala sem na blazini v nekem oddaljenem kotu iste predsobane, in pred menoj je stal, ne da bi me pogledal, gospod Durand.

Nisem vprašala, kako je izvedel, da sem se onesvestila, ter me poiskal v največji splošni zmedbi.

V tem trenutku sem bila zadovoljna, da sem ga videla v svoji bližini. Tako zelo olajševalno je učinkovalo to na me, da sem mu nehote ponudila roko, da mu pokažem svojo hvaležnost. Ker pa ni tega opazil, sem se dvignila ter stopila poleg njega. Tedaj se je zbudil iz svojih sanj. Pogledal me je s pogledom, ki me je zelo pomiril, navzlic temu, da sem bila zelo radovedna, zakaj je bil tako bled in nekako v zadregi, česar nisem prej nikdar opazila pri njem.

(Dalje prihodnjič.)

kega delavstva, se to večinoma ali pa popolnoma rekrutira s kmetov. Našemu kmetu je pa vcepljena ljubezen do grude, ljubezen do domovine. Naša dolžnost je torej, da ne dopustimo, da bi se delavcu, ki je prišel iz kmečke hiše v mesto, iztrgala ta ljubezen. Negujmo torej v našem delavstvu predvsem ljubezen do domovine, do lastnega naroda.

Vojno stanje v Sloveniji.

Naredba ministrskega sveta, s katero se za območje deželne vlade v Ljubljani odreja izjeme od obstoječih zakonov.

Ker je v ozemlju, ki spada v upravno območje deželne vlade v Ljubljani, proglašeno vojno stanje, se za to ozemlje v smislu zakona od 5. maja 1869, drž. zak. št. 60, vsled sklepa ministrskega sveta, storjenega na podlagi člena 20. državnega osnovnega zakona o splošnih državljskih pravicah od 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, začasno suspendirajo določbe 12 in 13 člena tega zakona.

Vsled tega nastopajo te-le postavne posledice:

1. Naredbi poverjeništvu za notranje zadeve, št. 134 in 135, o društvenem in shodnem pravu, objavljeni v Uradnem listu od 28. novembra 1918, št. XIV, se začasno razveljavljata.

2. Nova društva se brez oblastvenega dovoljenja ne smejo več ustanavljati. Ako oblast tekom enega mesca ne zabrani najavljene ustanovitve društva, je smatrati, da je ustanovitev dovoljena.

Politične oblasti smejo iz državnih interesov ustaviti delovanje že obstoječih društev, zlasti prirejanje društvenih zborovanj, ali predpisati posebne pogoje, pod katerimi zamorejo društva nadaljevati svoje delovanje oziroma prirejati zborovanja.

Politične oblasti imajo pravico poslati k vsem društvenim zborovanjem svojega zastopnika, ki je opravičen zaključiti oziroma razpustiti zborovanje, ako se razpravlja o stvareh, ki ne spadajo v statutarčen delokrog društva oziroma ki ogrožajo javni mir in red ali so protizakonite ali državi nevarne. Tudi smejo politične oblasti sistirati izvršitev sklepov, s katerimi društvo prekorači svoj statutarčni delokrog.

3. Shodi, katerekoli vrste, bodisi splošno pristopni ali omejeni na povabljeni goste, bodisi v zaprtih prostorih ali pod vedrim nebom, se smejo prirejati proti predhodni prijavi politični oblasti. Shode pod vedrim nebom sme politična oblast iz razlogov državnega interesa ali javnega miru in reda zabraniti.

Na vse shode smejo politične oblasti poslati svoje zastopnike, ki imajo analogne pravice, kakor na društvenih zborovanjih.

4. Upravna oblast je upravičena, da ustavi izhajanje ali razširjanje tiskovin, da izda zanje poštno prepoved in da začasno ustavi obratovanje obrtov, kateri razmnožujejo literarične in artistične proizvode ali z njimi trgujejo ter s tem ogrožajo javni mir.

Prestopki predstoječih določb kakor tudi odredb, ki so jih v svrhu izvršitve teh določb izdale oblasti, dalje prestopki policijskih odredb, ki so se izdale na podlagi § 8. zakona od 3. maja 1869, drž. zak. št. 66, se kaznujejo po § 9. tega zakona.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Političen pregled.

Agrarna reforma. LDU. Beograd, 26. maja. Pri današnji seji agrarnega odseka se je vršila debata o rešitvi agrarnega vprašanja v Bosni. Stavljani so bili trije predlogi: 1. Predlog socialistov, da se dosedanjim posestnikom zemljišč sploh ne plača odškodnina; 2. predlog

dr. Hrasnice, da se plača popolna vrednost po katastralnem zakonu, ki je v Bosni v veljavi od leta 1917; 3. predlog dr. Marinkoviča, da se plača 27% vse vrednosti, ker zemljišče ni več vredno. Z večine glasov je bil sprejet predlog dr. Marinkoviča, da se posestnikom zemljišč ne plača popolna katastralna vrednost teh zemljišč, nego le gotovi odstotki. Poiskati je treba še točnih ekonomskih, političnih in statističnih podatkov. Za predlog dr. Hrasnice je glasoval Šuljaga Salihagić (radikalec), dočim so glasovali vsi drugi radikalci za predlog dr. Marinkoviča. Za referenta agrarnega zakona predlaga odsek Danijla Simovića.

Japonski poslanik v Pragi Hirayama za udejstvovanje Čehov in Jugoslovancev na vzhodu. Japonski poslanik Hirayama v Pragi, o katerem smo že večkrat pisali, je imel razgovor z urednikom »Venkova«. Med drugim je rekel: Japonska je dandanašnja voditeljica držav na vzhodu in v interesu vsake evropske države je, da išče z njo dobrih stikov. Gotovo je, da je Nemčija izgubila svoj vpliv na vzhodu. Namesto Nemcev bi se mogli gospodarsko razviti na vzhodu Čehi in pa Jugoslovanci, katere poznamo za najboljše pomorščake na svetu. Japonci so zavezniki Rusije in Čehi in Jugoslovanci so Slovani, kakor Rusi, ter najbolj razviti od njih, zato pa bi se mogli eni in drugi politično, kulturno in gospodarsko uveljaviti. Japonci poznajo iz Amerike Čehov in Jugoslovane, da so inteligentni, morajo pa svojo inteligenco dokumentirati z dejstvi in intenzivnim sistematičnim delom. Končno je dal Hirayama Čehom še ta-le nasvet: Čehi naj pomagajo Jugoslovancem v boju z Lahi, katere Japonci poznajo za neodkritosrčen in zahrbtnen narod vedno in povsodi, kajti ta spor bi se utegnil razviti do odprtega boja in je tudi v interesu Čehov, da se Jugoslovanci ne odpahnejo od Jadrana.

Odgovor zaveznikov na nemško noto. LDU. Versailles, 26. maja. (Dun. kor. urad). Clemenceau je odgovoril nemški delegaciji na obe noti, ki se tičeta nemških zapadnih mej in saarske kotline. V tem odgovoru poudarja, da se bodo vpoštevale želje prebivalstva zasedenih pokrajin. Modalitete se bodo sestavile z vso skrbnostjo. V pokrajinah, ki so se odstopile Belgiji, ima javno mnenje popolno prostost in se more prebivalstvo izjaviti v roku šestih mesecev. Kar se tiče Šlezvika, se bavi mirovna konferenca s tem vprašanjem na prošnjo danske vlade in danskega ljudstva. Glede saarske kotline smo izvolili posebno objeko povračila odškodnine, ker je bilo razdejane rudnikov v Severni Franciji zločin, ki zahteva eksemplarično kaznen. Dobava določene ali nedoločene množine premoga bi ne zadostovala. Popolna in takojšnja oddaja v bližini francoske meje nahajajočih se rudnikov je najpriprostejša in najučinkovitejša rešitev problema odškodnine za razdejane rudnike. Da se izognejo pomotam in težočam, so alirane in asociirane vlade sklenile, da to določbo deloma izpreme. Predlagajo, da dobi zadnji paragraf omenjene določbe nastopno obliko: »Obveznost Nemčije, da izvrši svoja plačila, bo razmotrivala odškodninska komisija. Nemčija mora dati prvo hipoteko na svojo glavnico in svoje dohodke na način, ki ga bo odškodninska komisija odobrila. Ako Nemčija v enem letu potem, ko mora ta plačila izvršiti tega ne stori, bo komisija skrbela, da reši to vprašanje po določilih zveze narodov, ali, če bo potreba, potem likvidacije dela omenjenih rudnikov.

Vročitev mirovnih pogojev Avstriji. Pariz, 24. maja. »Chicago Tribune« javlja, da bo mirovna pogodba, nanašajoča se na Nemško Avstrijo, izgotovljena v terek ter v sredo popoldne izročena avstrijskim delegatom. Avstrijski delegaciji se dovoli rok 8 dni za odgovor. LDU. Lyon, 27. maja. (Brezlično.) V krogih ameriške delegacije pri mirovni konferenci vlada veliko razočaranje in nezadovoljstvo, ker se je izročitev mirovne pogodbe nemško-avstrijskim delegatom že zopet odgodila na nedoločen čas.

Ako Nemčija ne podpiše miru. LDU. Berlin, 26. maja. (DunkU.) »Vorwärts« javlja iz Versailles: Kakor poroča »Daily Mail« iz Koblenca, so razpravljali angleški in

ameriški aamadni poveljniki o ukrepih za primer, da Nemčija ne podpiše mirovne pogodbe. Pripravlja se baje stalno obstreljevanje večjih nemških mest po letalih, predvsem Berlina in Monakovega. Veliko število letalskih častnikov se je že zbralo ob Renu. K tej vesti pripominja »Vorwärts«, da Nemčija ne namerava nikakih vojnih korakov, tudi ako mirovne pogodbe ne podpiše. Zato bi bilo obstreljevanje mirnih nemških mest zločin, ki bi ga svet ne mogel izpregledati. V Nemčiji bestialno žuganje »Daily Maila« gotovo ne napravi nameravanega utisa.

Razočarana Nemška Avstrija. LDU. Dunaj, 26. maja. (ČTU). Nemško-avstrijski uradni krogi so v veliki zadregi zaradi tega, kako v Parizu ravna z nemško-avstrijsko deputacijo. Ta zadrega je najbolj razvidna iz dunajskega časopisa. »Wiener Zeitung« je vedno obetala najrazličnejše kompenzacije, ki da jih bo dobila Nemška Avstrija. Obetala je, da dobi Nemška Avstrija novo ozemlje in finančijelne ugodnosti. S svojimi teritorialnimi zahtevami pa Nemška Avstrija ni uspela, in »Arbeiter-Zeitung« danes sramežljivo priznava v brzojavki iz St. Germaina, da ni šlo za drugo kot za zahodne ogrske komitate, v katerih prebivajo Nemci. Ne more se torej govoriti o teritorialnem odstopu v korist novo nastalih držav na bivšem ozemlju monarhije. Vrh tega pa so Nemški Avstriji samo neobvezno obljubili nemške ogrske komitate. Kar pa se tiče finančijelnih ugodnosti, trdijo današnji dunajski listi, posebno »N. Wiener Tagblatt« in »Neue Freie Presse«, da hoče ententa Nemško Avstrijo ščititi pred finančijelno katastrofo s tem, da bo ne samo del predvojnih dolgov, marveč tudi del vojnih dolgov naložila novonastalim državam. To je menda edina in zadnja tolažba dunajskih politikov, nemško-avstrijski delegati se ne morejo pohvaliti z nobenim drugim uspehom. Ententa se tudi na sobotno noto dr. Rennerja ni ozirala in ni odgovorila nanjo; »Neues Wiener Tagblatt« tozi, da pariski listi niti objavili niso dr. Rennerjeve note.

Dnevne novice.

Zaupni sestanek mariborske okrajne organizacije JDS se vrši v nedeljo dne 1. junija 1919 ob 10. uri dopoldan v Narodnem domu v Mariboru. Radi važnosti dnevnega reda vabimo vse zaupnike, da se sestanka gotovo udeležijo.

Zlobnost »Marburger Zeitung.« To glasilo nemških nacionalcev hoče na vsak način postaviti našo državo v najslabejšo luč. S tem hoče pridobiti razne omahijevce na svojo stran. Kar niso doseželi razni Ornigovi letaki, to naj dosežejo spretno zavite novice v tem časopisu. Tako poroča ta list, da znaša deficit naših železnic navzlic zvišanju tarif 12 milijonov kron mesečno. Železniški minister Vulović je res poročal o deficitu železnic, toda trdil pa je, da znaša deficit ju ne železnice 12 milijonov kron, vsled česar se ji je dovolilo zvišanje tarif, ki se pa bodo vsled posredovanja našega Demokratskega kluba znižale. Ne vemo, ali je ta nam sovražni list hote izpustil južno železnico, ki vozi tudi po Nemški Avstriji, ali je pa namenoma to storil, da navduši ljudi za Nemško Avstrijo. Ravnotako zlobno je zavijanje novice, ki jo je prinesel »Naprej.« »Marburger Zeitung« pravi, da mesto Maribor pri eventuelnem ljudskem glasovanju sploh ne pride v poštev. S tem hoče namreč trditi, da se v mestu Mariboru sploh ne bo glasovalo, ker menda že itak spada k Nemški Avstriji. Resnica je sicer, da je »Naprej« precej slabo stiliziral ta stavek. Značilno pa je, da »Marburger Zeitung« čaka, kakor lačen pes na kost, na vsako najmanjšo notičko, ki bi jo mogla izrabiti v svoje nečedne namene. Upamo, da bodo naši listi nekoliko bolj previdni v svojem pisanju in da ne bodo po nepotrebnem dajali hrane raznim nemško-nacionalnim lističem.

Naše mestno zdravstveno vprašanje

Pred par dnevi smo že omenili in ožigosali eno stransko postopanje mestnega zdravnika dr. Leonharda, ki so mu slovenski časniki nekako zlo, ki je le nerad vpoštevava. Zopet se se zgodili namreč slučaj, da naš list n dobil notic, ki jih je priobčila »Marburger Zeitung«. Nam je sodelovanje gospoda dr. Leonharda popolnoma nepotrebno in se zanj tudi lepo zahvaljujemo. Gre pa za dobrobit in zdravje našega slovenskega prebivalstva. V tem oziru pa ne smemo poznati nobenega strankarstva. In mi le želimo, da se napravi tu red. Naj se za slovensko prebivalstvo nastavi slovenskega mestnega zdravnika, ki bo imel tudi zmisel za naše ljudi.

Nemci na Koroškem imajo strah pred nami. Ko so nemške roparske tolpe zasedle slovensko Koroško ter ropale in morale, so si Nemci mencali roke ter se smejali. Danes pa, ko hočemo pomagati svojim rojakom iz ječ, iz nemškega suženjstva, je vsa Nemška Avstrija pokonci, češ da vdramo v tuje ozemlje. Polastil se jih je strah, ki je popolnoma razumljiv, kajti nikakor ne smejo ostati nekaznovana grozodejstva, ki so jih izvršili nemški vojaki nad našim ljudstvom. Danes ne vedo, kaj bi storili, da bi se izognili tej pravični kazni. Bobnajo in bobnajo ter kličejo iz cele Nemške Avstrije ljudi pod orožje. Cesar ne store razne zbiralnice in agenture za nabiranje prostovoljcev, to naj store nemškonacionalni listi. Nemški koroški deželni brambi poveljuje podpolkovnik Hülgerth, ki je zdaj pričel preplavljati koroško deželo s pozivi na obrambo Koroške proti jugoslovanom. Iz vseh teh pozivov zvenita obup in strah. Tako objavljajo celovske »Freie Stimmen« sledeči oklic tega podpolkovnika: »Oklic: »Borba za osvoboditev Koroške. Korošci na plan! Vesti, ki nam v zadnjem času prihajajo o naših sovražnikih, soglašajo v tem, da so jugoslovanske čete nadomestili Srbi. Iz smeri Ljubljane, Celja in Maribora prihajajo vsak dan nova ojačenja, ki sestoje iz docela zanesljivih čet. Računati nam je treba v najbližji bodočnosti z velikopoteznim napadom na vso koroško fronto. Da odbijemo uspešno ta napad, je nujno potrebno, da smo popolnoma pripravljeni in oboroženi. Brezpogojna naša dolžnost je torej, da se vse alarmne stotnije in organizirane dobrovoljske formacije dajo na razpolago deželni obrambi in da se vsi letniki 1896—1899 brez odlaganja odzovejo vojaškemu pozivu. Ako bo nas sovražnik videl pripravljene, je mogoče, da se bo pod vtisom inponirajoče boje naše pripravljenosti premislil napasti našo deželo.« Na drugem mestu citamo v »Freie Stimmen« tale poziv: »Tik pred odločitvijo na mirovni konferenci, ki nam bo donesla v ogroženih krajih plebiscit, moramo računati s poslednjim bojem za drago nam rodno grudo. Strahopetci se naj skrivajo pod spodnja krila in naj ostanejo doma, možati in hrabri Korošci pa se bodo odzvali pozivu deželnega poveljnika ter odločno z nova zgrabili za puško. Za vsako ceno moramo preprečiti, da bi se Jugoslovani zopet polastili osvobojenih dolin južno od Drave in se tam maščevali nad našim prebivalstvom. Ako bo vsak storil svojo dolžnost, bo v kratkem zasijalo nad osvobojeno in nedeljivo Koroško solnce miru in sybode.« Mi pa pravimo: delajmo z vsemi močmi na to, da bo v najkrajšem času naša Koroška rešena izpod nemškega jarma. Proč z malodušnostjo! Če smo se prej bojevali za Veliko Germanijo, se ne bomo branili zdaj prijati za orožje, ko gre za našo grudo, za našo domovino.

Mestna plinarna. Kakor se nam poroča, so bile vse prošnje tuk. oblasti pri premogovni centrali v Pragi dosedaj brezuspešne in radi tega je objubiljena pošiljatev premoga za mesec maj na tuk. mestno plinarno izostala. Ako bi ne prišel še v zadnjem trenutku objubljeni premog, bi bila mestna plinarna primorana ponovno ustaviti celo cestno razsvetljavo.

Gospod Franc Ogrizek, trgovec v Mariboru, je podaril »Mariborskemu Sokolu« za zletni fond 50 K, za kar se mu društvu najiskrenejše zahvaljuje. — Posnemajte!

nepremičnine) na ozemlju vsega kraljestva, pripadajo podanikom ali družbam ali podjetjem neprijateljskih držav, istotako podjetja in imovinski objekti mešanega značaja postavijo pod poseben nadzor in sekvester firme, ki so la neprijateljskih podanikov ali ki jih eksploatira neprijateljski podaniki na ozemlju kraljestva postavijo pod poseben nadzor in sekvester to podjetje pod likvidaciji, kakor tudi blago, ki jim pripada. Denar, ki se dobi iz realizacij vse likvidacije po točkah 1. in 2., se tudi postavi pod sekvester. 3. Da izgube svojo veljavnost vse svoboščine in koncesije, osnovane na specijalnih zakonih, ukazih, dekretih ali pridobljene na kakršenkoli način od države, dežele (pokrajine) in drugih pravnih administrativnih enot (okrožij, okrajev, občin) glede raznih podjetij za gospodarsko in industrijsko eksploatacijo, ako so ta podjetja popolnoma ali deloma na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev in ako pripada kapital podjetja (delniški ali nedelniški) docela ali deloma podanikom ali podjetjem (tovornicam, bankam itd.) neprijateljskih držav. K tej naredbi je izdala deželna vlada za Slovenijo izvršilno naredbo, s katero se izroča nadzorstvo posebni državni komisiji. Bankam in vsem denarnim zavodom je prepovedano, izplačevati neprijateljskim podanikom vloge na vložne knjižice ali kontokorentni račun ali jim izročati depozirane vrednostne papirje. Izvršitev vseh poslov, ki so potrebni za popis, sekvester in likvidacijo imovine podanikov neprijateljskih držav, izvede v imenu ministra trgovine in industrije oddelek za trgovino in obrt v Ljubljani.

Mariborski dijaki priredijo v soboto, 31. maja ob pol 20. (pol 8.) uri v »Narodnem domu« igro »Divji lovec.« Cisti dobiček je namenjen akademski menzi v Zagrebu. Ker se igra ne ponovi, se slavno občinstvo prosi, da si o pravem času preskrbi vstopnice. Sedeži po 8, 6, 5, in 3-50 K. Stojišča 2 K. Dijaške in vojaške vstopnice 1 K. Predprodaja vstopnic v Cirilovi tiskarni. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan se zove brošurica, ki jo je izdala Tiskovna zadruga v Mariboru. Spisal jo je profesor Matija Pirc. Cena 1 K. Manj kot 10 iztisov se ne pošilja. Brošurica je posebno pripravna za šolsko mladino. Vsebinska brošurica je zanimiva: izvor Zrinskih in Frankopanov, zarota, usoda zadnjih Zrinskih in Frankopanov ter prevoz zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana v domovino. Brošurico toplo priporočamo.

Nemška tolovalstva v Železni Kapli. Odboru koroških beguncev se poroča: Ko so prišle nemške tolpe v Železno Kaplo, jih je najbolj pozdravljalo podivjano nemško ženstvo. Takoj po prihodu se je pričelo ropanje. Ropalo je tako vojaštvo kakor tudi civilno prebivalstvo. Med slednjimi so se najbolj odlikovale gostilničarka Kušej, Ana Böhm in njena sestra, učiteljica Moser, Zeemann, Prepotnikovi ljudje, posebno pa Belschan pl. Mildenburg in Niederdorferjevi, koje je županja sama priganjala k ropu; dalje Tomaž Malovršnik, Marija Terplak, Urban Vrhovnik in drugi. Vse oropano blago so spravili k Niederdorferju. Tudi gostilničar Gašpar Weitzer in posestnik Parte sta ropala. Župnikovega prašiča je kupil mesar Domnigg za 50 K, živino župnikovo pa je župan zaplenil. Izropali so popolnoma župnišče, Repičevo trgovino in privatno stanovanje. Trgovko Pap, njeno 95 let staro mater in Brigito Jurač so oropali in zaprli. Sploh so prizadeti vsi Slovenci. Domačini so imeli silno veliko orožja skritega, tako da so oborožili vse moške od 14. leta naprej, da, celo 11letne šolarčke,

kakor Alfreda Böhm itd. Niederdorferjev hlapec je ukradel mašno obleko, se z njo oblekel in se tako norčeval. Še celo stari svečar Pacher se je oblekel v žensko obleko ter se kazal po ulici kot Jugoslavič. Pri trgovcu Majdiču, kjer je bilo za 37.000 kron aprovizacijske moke, je župan Niederdorfer isto zaplenil. Drugi dan po prihodu so se lotili slovenskih kmetov v okolici. Na veliki polji papirja imeli so zaznamovane vse slovenske kmete. Ta načrt za ropanje sta napravila župan Niederdorfer in Domnigg, ki sta bila zadnji časi v Celovcu. Zanimivo je,

Dne 7. maja so prišli tudi iz Celovca ropat. V Weitzerjevi gostilni so se pogovarjali vojaki med seboj, da bodo gerenta Dröbniča, njegovo ženo, kaplana Skrinarja in učiteljico Miro Piskernik obesili, šolskega vodjo Klavora pa ustrelili. Tudi 11letnega učenca Mubija so povsod iskali, da bi ga ustrelili. Iz oltarja so ukradli kip Marije, mu slekli obleko in potem na sredi trga klofufali; na opozarjanje v bližini stoječega, da to vendar ne gre, so rekli, da so v Šmarjeti celo s svetniki kurili.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Nemška Avstrija in Koroško.

LDU Lyon, 27. maja 1919. (DunkB. Brez. žično.) Južne meje Nemške Avstrije še niso določene, ker so nastale nove težkoče glede Koroške.

Nemci na Koroškem zopet napadajo.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 27. maja poluradno: V odseku Slovenji Gradec je delovalo nemško topništvo. Oddalo je več kot 100 strelcev na naše čete. Sovražne patrole so prekorale štajersko demarkacijsko črto in napadle naše predstraže. Bile so odbite. Zanimivo je pri tem, da Nemci nadaljujejo svoje napade na naše čete v času, ko se na mirni konferenci odločuje meja med Nemci in našo kraljevino. Ker je vprašanje naših meja prišlo v odločilno stanje, je upati, da se bodo sporne točke mej mirnim potom rešile.

Izreden trimesečni kredit.

Belgrad, 27. maja. Finančni odbor je včeraj odobril izreden kredit za tri mesece v znesku 320 milijonov dinarjev in 165 milijonov kron. — Proračun za 1919/20 je predložen finančnemu odboru v razpravo.

Ententa zasede vse obmejne točke Avstrije.

LDU Frankobrod ob Muri, 27. maja. ČTU Dunajski poročevalec lista »Frankfurter Zeitung« doznava iz zanesljivega vira, da bodo tekom tega tedna zasedle ententne komisije vse obmejne postaje v Nemški Avstriji in da bodo izvrševale najstrožjo kontrolo glede oseb in blaga. V Brucku ob Litvi že posluje taka komisija. Baje je namen tega nadzorovanja, preprečiti, da bi se živila, ki jih dobavljala ententa Nemški Avstriji, izvažala preko meje.

Podpisujte drž. posojilo!

Novi tečaji za stenografijo, strojepis, pravopis in trgovsko pismo, računstvo in navadno knjigovodstvo, dvojno in američansko knjigovodstvo, lepomis, slovenski in nemški jezik, pričnejo 2. junija 1919 in trajajo 4 mesece. Prospekti brezplačno. Zasebno učilišče Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I.

MALA OZNANILA.

lizarske pomočnike sprejme mizarški mojster Novak na getthoffovem trgu 3. 3—1

čienka se sprejme v pletarni Valburge O m a n, Maribor, Šolska ulica šte. 4. Hrana v ši. 5—1

Vojaško oskrbovališče v Mariboru kupi večjo anožino

trdega in mehkega lesu

za kurjavo po jako ugodnih cenah. Ponudniki naj se osebno ali pismeno obrnejo direktno na vojaško oskrbovališče, Eisenstrasse 16. 2—1

Vouja.

VOZNI RED

osebni vlakovi na Južni železnici v Jugoslaviji

veljaven od 1. maja 1919.

Maribor gl. kol.—Ljubljana gl. kol.

37	35a		39			36	36a	228b	42	
5:35	10:13	1:25	4:30	.	Maribor	9:11	8:04	5:32	10:31	.
6:21	11:04	2:14	5:06	.	Pragersko	8:40	2:33	4:55	9:58	.
7:41	12:25	.	6:30	.	Celje	7:12	1:10	9:27	8:29	.
8:38	1:14	.	7:15	.	Zidani most	6:29	12:28	8:15	7:35	.
10:15	2:51	.	8:54	.	Ljubljana	4:43	10:41	.	5:55	.

Maribor gl. kol.—Gradec (Dunaj).

50	34	40b	52	32		51	35	61b	31	
5:33	5:23	1:10	4:47	.	Maribor gl. k.	9:30	7:53	12:23	8:46	.
6:05	5:51	1:46	5:19	9:14	Spilje	8:58	7:01	11:52	8:14	.
.	8:00	3:15	.	11:37	Gradec	.	5:29	10:25	.	.
.	3:35	.	.	7:00	Dunaj	.	9:40	.	.	.

Maribor gl. kol.—Ljutomer.

1801	1803					1802	1826			
5:23	4:47	.	.	.	Maribor	9:30	8:46	.	.	.
6:15	5:29	.	.	.	Spilje	8:53	8:04	.	.	.
7:50	6:56	.	.	.	Radgona	7:33	6:47	.	.	.
8:46	7:52	.	.	.	Ljutomer	6:22	5:31	.	.	.

Maribor gl. kol.—Velikovec (Sinčavas).

415	419					416	414			
5:05	3:29	.	.	.	Maribor	9:04	6:14	.	.	.
7:44	5:20	.	.	.	Sp. Dravograd	7:26	4:35	.	.	.
9:21	6:44	.	.	.	Velikovec-Sinčavas	6:10	3:16	.	.	.

Maribor gl. kol.—Ptuj—Čakovec—Kotoriba.

35b	205	229	207			224	270	36a	228b	
8:33	.	6:55	.	.	Maribor gl. kol.	6:59	9:11	5:32	5:37	.
9:05	9:20	7:30	10:25	.	Pragersko	6:22	8:30	4:55	4:48	.
.	10:01	8:17	11:03	.	Ptuj	5:43	7:57	.	4:09	.
.	11:36	.	12:49	.	Čakovec	.	4:23	.	2:20	.
.	12:24	.	1:53	.	Kotoriba	.	3:07	.	1:05	.

Zidani most—Zagreb.

504	508	502	510			507	509	503	511	
5:35	7:38	1:10	7:40	.	Zidani most	7:39	11:50	3:45	9:03	.
7:29	9:45	3:15	9:39	.	Zaprešić	5:21	9:33	1:36	6:32	.
7:50	10:05	3:38	9:59	.	Zagreb	4:55	8:59	1:10	6:05	.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru

Korešpondent'ija

možna slovenske in nemške korešpondence, stenografije ter strojepisja, se takoj sprejme v tovarniškem odjetju na Muti. Reflektira se le na boljšo moč. Podudbe pod »Železnarna na Muti (Dravska dolina)«.

Sert Ferdo

importna in eksportna trgovina

Maribor, Koroška cesta št. 21

prodaja po nizki ceni:

5—1

00 moko

krušno moko

kuruzno moko

kuruzni zdrob

pšenične otrobe

fino toaletno milo

pralno milo

ocet (jesih)

kremo za čevlje

slivovko

Kupim vsako množino

rezanega, otesanega in okroglega smrekovega in jelkega lesa. Ponudbe na trdko 14—9

Drago Kobi

Maribor, Franca Jožefa cesta 15.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weigl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weigl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specialna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schön, Tegetthoffova cesta „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnishvu „Mariborskega delavca“.